Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 150. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го СЕРПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 10, 1983 No. 150. VOL. XC.

СЕН. А. Д'АМАТО ДОМАГАЄТЬСЯ ЗВІЛЬНЕННЯ О. МЕШКО

Вашінгтон. — Сенатор Алфонс Д'Амато, республіканець з Ню Йорку і щирий приятель поневолених Москвою народів, вислав на руки Юрія Андропова, генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР, листа, у якому він висловлює своє побоювання про фізичний стан Оксани Мешко, яка вже другий рік перебуває на засланні в місцевості Аян над Охотським морем.

Сен. А. Д'Амато звертає увагу совєтському лідерові, що 78-річна О. Мешко, член-основник Української Гельсінкської Групи, не тільки з огляду на вік не може переносити нестерпних умов та ізоляції на засланні, але й з уваги на хвороби-артриту, серця і ґлавкоми та інші недомагання.

Тому сен. Д'Амато вимагає, щоб Ю. Андропов дав дозвіл О. Мешко повернутись до своєї родини в Києві, і це потягнення продемонструвало б добру волю СССР та було б практичним визнанням тих принципів, які лягли в основу кінцевого акту Гельсінкських угод.

У листі згадується також і про те, що син О. Мешко, Олександер Сергієнко, незабаром закінчить реченець свого заслання і, правдоподібно, повернеться з дружиною і двома дітьми до Києва. Тому було б побажаним, щоб з ними разом повернулася також їхня старенька мати і бабуня.

Пластова молодь вітає „Свободу"

Джерзі Сити, Н.Дж. — До редакції „Свободи" наспіли привіти із пластових юнацьких таборів, що відбуваються в далекому Висконсині та призначені для молоді з Чикаго та околиці.

Згідно з пластовою традицією табір юнаків прийняв назву „Український Лев" та був посвячений пам'яті Першої Дивізії УНА в 40-річчя її заснування. Комендантом табору був ст. пл. Борис Люшняк, який негайно після закінчення таборування виїхав як провідник прогульки до Европи на Ювілейну Міжкрайову Пластову Зустріч.

Табір юначок з романтичною назвою „Стало тихо" зібрав велике число пластунок, як вказують підписи на привіті. Між ними знаходимо також підпис пл. сен. Оленки Сацюк, що від 1976 року перебуває разом зі своїм мужем д-ром Богданом Сацюком на науковій праці в Пуерто Ріко.

Обидва юнацькі табори, які привітали „Свободу", переведено на Пластовій Оселі „Беркут", що є власністю Пластової Станиці в Чикаго.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, який з початку противився встановленню ще одного федерального свята, тепер, з огляду на його не дуже то добрі відносини з негритянською меншиною, схильний визнати третій понеділок в січні як федеральне свято для відзначення вбивства негритянського лідера і борця за громадянські права Мартіна Лютера Кінга. Речники Білого Дому заявили, що Президент змінив свою думку і тепер підтримуватиме законопроєкт, який змагає до встановлення свята.

В СССР ПРОГОЛОШУЮТЬ НОВІ ПОСТАНОВИ

Москва, СССР. — Нові гострі заходи були проголошені в неділю, 7-го серпня, в Совєтському Союзі в рамках кампанії совєтського лідера Юрія Андропова з метою скріплення дисципліни в совєтському збюрократизованому і занепадаючому керівництві та господарстві. Нові постанови подаються у формі боротьби з дармоїдами, прогульниками і пияками на совєтських підприємствах і в установах.

Заходи, як вони перечислені у спеціяльному декреті, включають звільнення з роботи за пияцтво або часту відсутність.

Менші покарання включають зниження у службовій відповідальності, позбавлення права на оплачувану відпустку, зменшення заробітної платні, затримання премій та нагород за відсутність, запізнення та інші дії, які викликають зменшення продуктивности або наносять іншу шкоду виробництву.

Ці заходи наберуть повної сили зараз же після схвалення їх Верховною Радою, совєтським формальним парляментом, яка збереться правдоподібно наприкінці року.

Хоч на перший погляд заходи не виглядають надзвичайно суворі у порівнянні із західніми стандартами, вони є рішучим поворотом у порівнянні з пом'якшеною дисципліною в совєтських установах і на підприємствах на протязі 30-ох років після смерти Сталіна.

Повернення до різких заходів скріплення дисципліни було основною ціллю нового керівництва Андропова після смерти Леоніда Брежнєва 9 місяців тому і перейняття влади на всіх найвищих рівнях Юрієм Андроповом.

Хоч ця постанова покищо не є ясною в подробицях, загальні її риси, здається, поєднуються з іншими недавніми постановами совєтського керівництва відносно деяких змін в тактиці керівництва совєтською економікою, наприклад, розширення прав керівників окремими підприємствами на місцях.

Майбутнє покаже наскільки ефективними будуть ці нові заходи в намаганнях совєтського керівництва оживити своє господарство і систему взагалі.

Натискають на сальвадорських партизанів

Манаґуа, Нікараґуа. — Західні дипломати і джерела, близькі до сальвадорських партизанів, говорять, що Куба і Нікараґуа виявляють тиск на сальвадорських партизанів шукати політичного полагодження існуючих проблем разом з урядом Сальвадору.

Хоч за останні дні кубинські та нікараґуанські лідери повторяли публічно свою підтримку сальвадорських партизанів, у приватних розмовах вони заявляли партизанам, що необхідні термінові переговори для збереження сандіністського уряду, а навіть і безпеки Куби. Натяки на це також виявлялися під час інтерв'ю з офіційними особами уряду Нікараґуа. Висока офіційна особа, яка спочатку підкреслила підтримку уряду сальвадорських партизанів, потім додала: „Ми мусимо також практикувати політику, спрямовану на врятування. Ми відповідальні за нашу революцію, а кубинці відповідальні, перш за все, за свою революцію".

Присутність американських військ у Гондурасі, а також перебування американських військових сил у водах Тихого океану і Карибського моря недалеко від берегів Нікаґаґуа переконали уряд Нікараґуа в серйозності дій ЗСА. Офіційні особи Нікараґуа також сказали, що дії ЗСА показали, що у випадку серйознішого конфлікту Совєтський Союз не захотів би взяти на себе більших військових зобов'язань, як деяке посилення військового постачання до Нікараґуа. Куба, сказав офіційний представник, не змогла б послати достатньої кількости своїх військ і надіятися зберегти свою територію поза конфліктом.

„Совєтський Союз говорить про допомогу нам у будівництві каналів і гребель у XXI столітті, а ми маємо клопоти тепер", — сказав офіційний представник.

Перші кроки до мирного полагодження складних проблем Центральної Америки вже робляться. Але це „тверда їжа і треба буде багато часу, щоб її стравити", — сказав один із лідерів сальвадорських партизанів.

Сен. Дж. Товер підтримує політику Президента

Вашінгтон. — Сенатор Джан Товер, республіканець з Тексасу, голова впливової сенатської Комісії збройних сил, повністю підтримує політичну стратегію президента Роналда Реґена і його Адміністрації в Південній Америці і Африці та закликає Конґрес не вмішуватись до стратегічних плянів Уряду і закордонної політики, яку сам Президент і члени кабінету узгіднюють з лідерами обидвох політичних партій і речниками конґресових комісій.

Не було ще випадку, — заявив Товер кореспондентам, — щоб у критичній хвилині чи напередодні важливішого потягнення Уряду, Р. Реґен не консультувався з ним й іншими головами комісій Сенату і Палати Репрезентантів. Така розмова відбулася також перед запляновамними маневрами американських військових частин в Центральній Америці у спілці з військами Гондурасу, чи висилкою літаків типу АВАКС і допомоги африканській державі Чад.

В телевізійному інтерв'ю на сітці Сі-Бі-Ес сен. Товер заявив, що Конґрес не має великої можливости впливати на ґльобальні справи Уряду, але на його думку Президент ЗСА мусить мати право у виїмкових ситуаціях перекидати більші збройні сили Америки у різні частини світу, якщо ЗСА хочуть й далі залишатися провідною державою і противником поширення совєтської гегемонії. „Існує тепер небезпечна тенденція в Конґресі обмежувати владу Президента і казати, що йому можна, а чого не можна робити", — заявив згаданий сенатор, який думає, що Президент мусить і повинен мати авторитет у вирішуванні і формуванні американської закордонної і оборонної політики.

„Чи можна собі уявити форум, який складається з 535 конґресменів, який мав би формувати і унапрямлювати американську закордонну політику і вирішувати, що добре, а що є зле в оборонних справх?", — запитував сен. Дж. Товер своїх колеґ в інтерв'ю.

Торкаючись справи Чаду і розпочатої там з підтримкою Лівії громадянської війни, сен. Товер заявив, що

(Закінчення на стор. 4)

„ВЕЧІРНІЙ КИЇВ" МАЄ РОСІЙСЬКОГО „ДВІЙНЯКА"

Ню Йорк, Н.Й. (ПС ЗП УГВР). — Згідно з вістками з України, „Вечірній Київ", дуже популярна, широко почитна газета, отримала останньо свого російськомовного „двійняка".

Тепер „Вечірній Київ" появляється вже не лише українською, але й російською мовою. Є це черговий крок у контексті посиленої русифікаційної політики, з особливим націленням на молодого читача. Справа в тому, що „Вечірній Київ" втішався зокрема широкою почитністю серед молоді, як української так теж і неукраїнської. Самозрозуміло, що українська громадськість оцінила таке потягнення режиму не лише як засіб для відтягнення читача від україномовного видання, але й як виразну спробу витиснути його з обігу в користь російськомовного видання взагалі.

Такі заміри режиму особливо вражають на тлі ще інших заходів для посилення русифікації серед молоді. Тепер говориться багато про пляни збільшення годин навчання російської мови і літератури в усіх школах, переведення різних предметів навчання на російську мову тощо. Все це мало б реалізуватись вже в наступному шкільному році.

Водночас посилено „патріотичне виховання" молоді в школі і поза школою при допомозі всякого рода „додаткових заходів". Так, наприклад, на катедрах суспільних наук існують окремі курси „інтернаціонально-патріотичної тематики", метою яких є в основному ґльорифікація всього російського, в минулому і сучасному. Як подала „Радянська освіта" з 15-го липня ц.р., в наступному році такі курси мають поширити, дарма, що вже й тепер „патріотична та інтернаціональна тематика широко представлена у студентських наукових роботах".

Окрему ролю у цьому призначено студентським громадсько-політичним клюбам „героїко-патріотичним та інтернаціональної дружби". До них належать, до речі, теж клюби і пости ім. Я. Галана, які діють в основному в Західній Україні, головно у Львові. „Героїко-патріотичні клюби", що їх тепер нараховують 53, і „клюби інтернаціональної дружби", яких є тепер 105, мають теж поширитись і розбудуватись та взагалі будуть посилювати „систему політичного інформування студентської молоді", проведення „політднів", організування „походів комсомольців і молоді місцями революційної, бойової і трудової слави комуністичної партії і радянського народу", проведення „тиж-

(Закінчення на стор. 4)

Українець згинув в катастрофі в Джерзі Сити

Джерзі Сити, Ню Джерзі. — У понеділок, 8-го серпня, після 9-ої години ранку, коли рух пасажирів, вже змалів, на станції Джорнал Сквер підземної залізниці ПАТ сталося нещастя — велика частина бетонної стелі обвалилася, вбиваючи при тому дві особи, а вісім ранячи. Одним з тих, що згинули був 36-річний Йосип Гадевич, водій поїздів лінії ПАТ, який був українського роду.

Приблизно 60,000 пасажирів проходить через цей транспортовий центр кожного дня, 27,000 при тому лише через станцію лінії ПАТ. Нещасний випадок змусив закрити рух поїздів між Нюарком а Менґеттеном на шість годин.

Офіційні особи повідомили, що ще в квітні була завважена тріщина на стелі будівлі станції, і нещасний випадок стався саме тоді, як три робітники були зайняті перевіркою того невеликого пошкодження. Потім виявилося, що пошкодження було значним, понад 50 тонн бетону обвалилося зі стелі станції.

Рятівні групи негайно прибули на місце нещасного випадку і подали необхідну допомогу потерпілим.

У світі

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ ПОВІДОМИЛИ з Бейруту про те, що в неділю, 7-го серпня, автомобіль, навантажений 200 фунтами динаміту, вибухнув при вході на центральний продуктовий ринок ливанського міста в долині Бекаа Бальбек, вбиваючи щонайменше 33 і ранячи 125 осіб згідно з даними Червоного Хреста, група робітників якого проводить рятівні роботи. Автомобіль навантажений вибухівкою був запаркований на автобусній станції біля ринку і вибухнув в обідню пору саме в той час, коли ринок і станція були повні людей. Від минулого року, коли закінчилася ізраїльська аґресія на Ливан, в цій малій країні від терористичних дій загинуло щонайменше від 400 до 500 в основному цивільних осіб, згідно з даними ливанських офіційних осіб служби безпеки.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКОЇ столиці Сеулю повідомили в неділю, 7-го серпня, що китайський летун втік у неділю на китайському літаку типу МІҐ-21 до Південної Кореї, викликавши тимчасову тривогу. Державне радіо Південної Кореї перервало свої звичайні передачі та заявило, що ворог напав з повітря на район на захід від Сеулю. Потім Радіо відкликало тривогу і пояснило, що непорозуміння виникло в наслідок втечі китайського експериментатора, 46-літнього летуна Сун Діянджіна. Міністерство оборони Південної Кореї сказало, що втікач попросив можливости виїхати до третьої країни і попросити там політичного азилю. На Тайвані офіційний речник сказав, що згідно з правилом винагороди 2,5 мільйона долярів для кожного втікача з Китаю з літаком МІҐ, Тайван вітає нового втікача.

РЕЧНИК ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО ПАЛАЦУ в Дамаску повідомив після шістьох годин переговорів між спеціяльним посланцем президента Роналда Реґена на Близький Схід Ґобертом МекФарлейном і президентом Сирії Гафезом ель-Ассадом, що Ассад заявив ЗСА знову про свою непохитну позицію і відкинув підтримуваний американцями плян виводу всіх чужинецьких військ з території Ливану.

ОФІЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ З КЕЙП ТАВНУ, Південна Африка, повідомляють, що розлита нафта з потерпівшого аварію еспанського танкера, яка загрожувала великими шкодами побережжю в районі Кейп Тавну, тепер тимчасово минула, бо сприятливі вітри женуть розлиту у відкритому морі нафту все далі від берегів. Танкер загорівся і розламався в результаті вибуху ще в суботу і загрожував 73 мільйонами ґальонів розлитої нафти мисові Доброї Надії. Тридцять три члени залоги і два пасажири врятовані, а три члени залоги пропали безвісти.

ПРАВІ ВІЙСЬКОВИКИ ПЕРЕБРАЛИ ВЛАДУ В ҐВАТЕМАЛІ

Ген. Мехія Вікторес

Ґватемаля. — У понеділок, 8-го серпня, в Ґватемалі стався військовий переворот. Міністер оборони генерал Оскар Умберто Мехія Вікторес скинув уряд генерала Ефраїна Ріоса Монтта і захопив владу в свої руки. Це вже другий державний переворот у Ґватемалі за останні 17 місяців.

Доля генерала Ріоса Монтта, євангелистські переконання якого і швидке просування молодих військових старшин дратувало стару військову гвардію, не відома.

Новий голова уряду генерал Мехія Вікторес заявив на пресовій конференції, що він дозволить діяльність політичних партій та проведе вибори до конституційного органу наступного липня, які правдоподібно приведуть до президентських виборів. Він заявив, що „народ" визначить у виборах, хто повинен правити країною.

Генерал Вікторес сказав, що лише два охоронці президента й одна цивільна особа загинули під час перевороту, але ґватемальське радіо повідомило, що щонайменше п'ять осіб були вбиті, а 25 ранені.

Верховне командування армії заявило по радіо, що генерала Монтта скинуто, щоб покінчити з надужиттям „релігійних фанатиків" у переважно католицькій Ґватемалі з 7,2 мільйона населення. Всі військові частини підтримали переворот, заявило радіо. Генерал Ріос Монтт є членом основаної в Каліфорнії Церкви Слова Божого, євангелистської протестантської групи.

„Ми визначили", — заявило верховне командування, — „що фанатичні та агресивні релігійні групи, користаючи з високих становищ і влади найвищих керівників, надуживали урядом для своїх власних цілей, порушуючи тим самим основний принцип відділення Церкви від держави".

Заява говорить про зобов'язання командування продовжувати відновлення демократії у Ґватемалі, викорінення „віруса марксизму-ленінізму", маючи на увазі партизанську діяльність у країні.

Адміністрація президента Роналда Реґена заявила, що покищо важко визначити, як цей переворот відіб'ється на зв'язках і відносинах між Ґватемальою і ЗСА.

В Америці

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДЖОРДЖ ШУЛЦ, заявив в телевізійному інтерв'ю, що З'єднані Стейти Америки не вживатимуть військові сили для повалення сандіністського уряду в Нікараґуа, але також не перешкаджатимуть, якщо місцеві повстанці, які ведуть тепер відкриту боротьбу проти прокомуністичного власного уряду, зроблять це без прямого встрявання Америки. Відповідаючи на запитання чи ЗСА допомагають повстанцям матеріяльно і зброєю, Шулц відмітив, що так звані „контрас", тобто противники теперішнього режиму, користуються не тільки допомогою ЗСА, але також допомогою багатьох інших країн, які бачать загрозу для Центральної Америки в розбудові ще одної комуністичної бази в Нікаґаґуа. Ліберали і пацифісти продовжують вести кампанію проти президента Роналда Реґена під гаслом: „Руки геть від Нікараґуа". Це нагадує пропаґандивні гасла Москви і її сателітів.

ВІЙСЬКОВА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА 180 демонстрантів недалеко військової летунської бази в Омага за нелеґальне переступлення межі стратегічної повітряної головної квартири, вступ до якої строго заборонений для неавторизованих осіб. Демонстранти прибули на базу для того, щоб запротестувати проти продукції нуклеарної зброї відмічуючи таким чином 38-му річницю збомблення двох японських міст, Ґірошіми і Наґасакі, під час Другої світової війни американським летунством. Перші дві нуклеарні бомби скинені на згадані міста нанесли великих шкод в людях і матеріялі. Після цього, як відомо, Японія підписала капітуляцію і не ставила більше спротиву аліянтським військам. Контрдемонстранти також прибули під базу і викрикували: „Пошліть їх до Росії!". Подібні демонстрації відбулися також в інших місцевостях ЗСА і в Японії.

ПОДАТКИ НЕ БУДУТЬ ПІДНЕСЕНІ аж після президентських виборів в листопаді 1984 року, — заявив конґресмен Барбер Конебл, республіканець з Ню Йорку і член Комісії способів і засобів. Інші члени Конґресу не дуже погоджуються зі становищем згаданого конґресмена, бо як заявив перед розпущенням Палати Репрезентантів на вакації спікер Томас О'Ніл, „як довго Конґрес може приглядатися спокійно до роздутого федерального бюджету і приспішеного росту дефіциту?" Після такої заяви політичні спостерігачі думають, що Конґрес буде змушений після повороту з вакацій піднести деякі податки. Усі погоджуються в тому, що підвишка не буде високою з огляду на передвиборчий рік, з чим рахуються не тільки республіканці, але також демократи.

НАЙБЛИЖЧІ СПІВРОБІТНИКИ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена відмовилися відповідати на запитання кореспондентів чи Р. Реґен кандидуватиме на перевибір. Політичні спостерігачі і аналітики однак твердять, що хоч Президент не складає офіційної заяви і не зголосив ще своєї кандидатури, його діяльність і поведінка вказують на підготову до передвиборчої кампанії. Всі дотеперішні потягнення Уряду, — кажуть спостерігачі, — намірені на зміцнення становища Адміністрації в опінії народу і тим самим допомогти Р. Реґенові як кандидатові на перевибір.

УРЯД З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ змагає до знищення хемічної зброї і припинення її продукції. Очевидно для осягнення цієї цілі потрібні міжнародні договори, тому американські представники на зброєневих переговорах у Женеві запропонували совєтській делеґації відбути окремі наради присвячені хемічній зброї. В американській пропозиції говориться, щоб обидві країни, ЗСА і СССР, дали добрий приклад і знищили всі запаси хемічної зброї та дали можливість міжнародній комісії перевірити цю справу. Покищо немає жадної реакції Москви на пропозицію ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Вірменський тероризм

В останніх кількох роках світова преса не перестає писати про акти терору, що їх виконують вірменські терористи супроти турецьких дипломатів у різних країнах світу. При цьому багато невинних людей гине разом із жертвами того тероризму, як теж нищиться державне чи приватне майно — будинки, приватні мешкання тощо.

Багато американців як теж европейців малообізнані з цим фактом, що вірменські терористи вбивають турецьких дипломатів з пімсти за це, що в 1915 році — під час Першої світової війни — турецький уряд вимордував понад 1,5 мільйона вірменів за їхні правдоподібні симпатії до царської Росії, яка була тоді у війні проти Центральних Держав — Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини.

Одначе деякі спеціялісти в близькосхідніх справах мають інші гіпотези відносно цієї пошести терористичних актів, що їх виконують вірменські терористи супроти турецьких дипломатів, які не можуть відповідати за вчинки, хоч би і злочинні, доконані турецьким урядом понад шістдесят років тому.

Ці спеціялісти твердять, що найбільш активною групою серед вірменських еміґрантів поза Вірменією є т. зв. Тайна армія за визволення Вірменії, наміченою метою якої є об'єднання тієї частини (меншої), що є тепер під Туреччиною, з Вірменською Совєтською Соціялістичною Республікою (ВССР). Тому, що ціллю Москви є евентуальне загарбання цієї турецької частини Вірменії, існують певні коньюнктурні здогади, що Москва активно підтримує цю тайну вірменську армію.

Тому що Вірменія, подібно як і Україна, є поневоленою комуно-московським імперіялізмом, можна би сподіватися, що ціллю терористичної вірменської організації повинно б бути цілковите визволення Вірменії з-під російського і турецького панування.

Таке прилучення турецької частини до ВССР поширило б совєтську границю на південь від Малої Азії, даючи Москві геополітичні можливості в її стратегічних плянах на Близькому Сході. Туреччина є сильним і надійним членом НАТО і всяке її ослаблення мало б від'ємний наслідок для цілої оборонної системи Заходу.

Тому що Вірменія — це одна з 22-ох країн вирахованих у „Резолюції про Тиждень Поневолених Націй", можна було сподіватися, що вірменські націоналісти змагають до відновлення незалежности цілої Вірменії. Одначе, — як пише „Ню Йорк Таймс" (8-го серпня ц. р.), це не є метою Тайної армії за визволення Вірменії. Ця група також підтримує близькі зв'язки з просовєтською частиною Палестинської Визвольної Організації, т. зв. Народним Фронтом за Визволення Палестини, який як, як відомо, дістає повну моральну, політичну і фінансову підтримку від СССР та його сателітів.

Вірмени у всьому світі мають право бути огірченими за переслідування та масове вбивство їхнього народу турецьким урядом в 1915 році. Але злочини пішли на рахунок Отоманської Імперії, яку зліквідовано ще в 1918 році по прогрі Центральних Держав. Річ ясна, що їх повинні пам'ятати не тільки нові покоління вірменів, але також інші народи, подібно як нові українські покоління не повинні забувати про Великий голод в Україні, зумисне штучно створений перфідною політикою Москви.

Одначе існує великий сумнів, чи вбивання сучасних турецьких дипломатів принесе сатисфакцію самим вірменам, тим більше, що модерна Туреччина пройшла і далі проходить процес демократизації і новітні турецькі уряди толерують християнські віроісповідування, включно з вірменською Церквою.

Ці вбивства вірменськими терористами не можуть мати оправдання, тим більше, що цей терор під маскою вірменського націоналізму підтримує Москва для своїх власних, загарбницьких цілей.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Володимир Душник

ШОСТА АСАМБЛЕЯ СВІТОВОЇ РАДИ ЦЕРКОВ

У днях від 24-го липня до 10-го серпня 1983 року у Ванкувері, Британська Колюмбія, Канада, відбулася Шоста Асамблея Світової Ради Церков (СРЦ), в якій взяло участь коло 4,000 делеґатів і гостей обсерваторів. Ця Асамблея що відбулася у будинках університету Британської Колюмбії була першим цього роду зібранням (СРЦ) від часу п'ятої Асамблеї, що відбулася в 1975 році в Найробі, Кенія.

Світова Рада Церков, яка об'єднує понад 400 мільйонів протестантських і східньоправославних християн, має свій осідок у Женеві. Дуже часто цю Раду називають „Православним Ватиканом", бо вона має об'єднувати майже всі протестантські Церкви у світі.

В останніх роках, одначе, СРЦ — як збоку протестантських, так і католицьких кіл — стала предметом гострої критики за певні потягнення проводу Світової Ради Церков. Цій Раді закидають найбільше це, що вона вмішується до крайньо радикальних рухів у контексті т. зв. визвольної теології.

Головною причиною критики є т. зв. Програма для поборювання расизму, на що СРЦ приділила в 1978 році 85 мільйонів долярів для нібито боротьби з расизмом.

На ділі, ці фонди передано Африканському патріотичному фронтові, який бореться за встановлення влади чорних у Родезії (тепер Зімбабве), та для СВАПО, африканської терористичної організації, що бореться проти уряду білої меншини в Південній Африці. Навіть президент Роналд Реґен критикував Світову Раду Церков за це, що згадана організація „пересилає гроші терористам, які вбивають цивільних людей і місіонерів".

Церковні критики, одначе, заявляють, що церковних грошей не можна пересилати тим організаціям, які вживають терористичні методи в боротьбі за своє визволення. З цих причин багато церковних організацій виступило з членства Світової Ради Церков, включно із широкознаною організацією Армією Спасіння, протестуючи проти політичних вмішувань Ради.

Але не зважаючи на втечу багатьох церковних організацій із СРЦ, ця організація все ж таки далі залишається великою силою в протестантському християнському світі. Заснована в 1948 році в Амстердамі, СЦР в більшості була організацією західніх протестантських організацій, але тепер в членстві Ради переважають представники з Африки, Азії, Східньої Европи, Південної Америки, Центральної Америки та Близького Сходу.

У програмі тритижневих нарад, крім деяких „радикальних" тем, як згадано вище, входив ряд інших справ, суттєвих для цих Церков. Тому на різних сесіях дискутовано над такими справами, як загроза нуклеарної війни, політичні переслідування (про які дуже красномовно говорив генеральний секретар СРЦ, пастор Филип Поттер із Західніх Індій, який також побіжно згадав про релігійне переслідування в СССР).

Існували певні ідеологічні розходження між ліберальними і консервативними делеґатами в цій справі, чи СРЦ повинна займатися політично-соціяльними проблемами, чи радше присвятитися більше теологічним справам та дальшим намаганням до завершення християнського об'єднання. Західні делеґати були теж за цим, щоб жінкам дати далекойдучі права і привілеї, включно з висвячуванням жінок на пасторів-священиків, але проти цього виступили делеґати з інших континентів, включно з совєтами.

У дискусії порушувано рівнож такі проблеми, як намагання у справі християнського поєднання з католицьким світом, який нараховує 700 мільйонів членів, як теж обговорювано питання діялогів з такими релігійними групами, як жиди, індійці, буддисти і сихи в Індії тощо. Всі ці групи, включно з Ватиканом, на Асамблеї мали своїх представників—обсерваторів.

Деякі протестантські групи, як, наприклад, Інтернаціонал Християнської Солідарности, гостро критикували провід СРЦ за її літеплe відношення до християн за Залізною заслоною.

Справа переслідування релігії у СССР не мала належного насвітлення на цій Асамблеї, тому, що провідники СРЦ дуже обережні, щоб не „образити" представників Російської Православної Церкви, яка від 1961 року є членом СРЦ. Ці ж самі провідники СРЦ твердять, що вони більше можуть осягнути для християн в СССР приватними зв'язками з представниками Російської Православної Церкви, як публічними дискусіями на різних відкритих форумах.

Нам відомо, що на форум Асамблеї було подано резолюцію у справі знищення Української Католицької Церкви в Україні, як теж про 50-річчя Великого голоду в Україні. Щойно після закінчення Асамблеї можна буде устійнити чи їх прийнято, чи на домагання російських православних делеґатів, відкинено.

Д-р Святослав Шумський

СТОРІНКИ ПРАІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ — ВІДКРИТО

II.

Ціль ворога — зрозуміла: втримати в таємниці все, що може збудити національно-племінну гордість упокореного українця.

Все ж таки, повелінням законів Творця правда про наші забуті віки воскресає; і цим разом покласти її у домовину не всилі нікому. Таємним збігом* обставин після довгих віків чи навіть тисячоліть розшифровується нашим талановитим Іваном Стойком манускрипт збережений сьогодні в Єйльському університеті, та виходить у формі книги англійською мовою під назвою „Листи до Божого ока".

Цей найстарший манускрипт, написаний, забутим сьогодні нашим рідним письмом і стародавньою руською мовою і сторінки якого фоторепродукцією чітко віддзеркалені в цій книзі, являє собою листи Орія до хозарської релігійної провідниці. Орій мужньо і завзято-речево доводить правдивість релігійних переконань свого народу, відкидаючи накинення чужої хозарської віри. Цей недавно розшифрований найстарший документ і свідоцтво нашої давнини є самоцвітом зі скарбниці української праісторії.

Великою історичною знахідкою є також недавно проголошений чужими науковими дослідниками так званий „бразилійський камінь", а на ньому викарбований староруським письмом лист — поема осамітненого фінікійського моряка до своєї любої. Чи цей документ не перекреслює дотеперішню теорію про семітське чи то грецьке походження фінікійців? А що ж коли зупинитися на табличках палких звернень і закликів до народу, „Влес книги"? Скільки в них дорогоцінного історично-дослідного матеріялу, який резервуар скарбів нашої праісторії!

Всі ці надзвичайно вартісні знахідки ми переважно зустріли зі скептичною усмішкою, як щось фантастичне і підозріле, а дехто з нас навіть назвав їх „фальшивками", несвідомо повторивши слова осуду совєтських „експертів". І знову ж повторено такий же осуд, який довгі роки було кинено на „Слово о полку Ігореві" аж до його повної „реґабілітації".

Чи наше національне сумління або звичайна проста логіка дозволяє нам заперечувати правдивість манускриптів нашої праісторії, належно їх перед тим не перевіривши? Байдуже ставлення до таких дорогоцінних та довгоочікуваних історичних знахідок є неповажним і неоправданим. А все ж, не можна зупинити закони буття, так і неможливо сьогодні закрити промінь світла віднайдених документів української праісторії, яка заговорила до нас вперше зі сторінок двох люксусово виданих книг, уперше виданих на американському континенті і нашій плянеті. Книги нашої праісторії були створені і передані українським поколінням, скромно і без фанфар членом Наукового Товариства імени Шевченка, історичним дослідником, письменником і публіцистом Іваном Кузич-Березовським, під заголовком „Оріяна" і „Праісторія України".

Ця книга є першим виданням непофальшованої праісторії України, фахово опрацьованої; багата своїм цікавим змістом і науково-історичним матеріялом. Вона є історією нашого буття починаючи від двадцятип'ятитисячної давнини, про що яскраво свідчать археологічні знахідки тієї доби, що віддзеркалюють життя перших автохтонів на території нашої України, чи, як автор її називає тоді Оріяну. Славна Трипільська культура відкрита київським археологом В. Хвойкою віддзеркалена у праісторичній кераміці, взорах та фіґурках, дала нам образ на той час високої культури наших предків-трипільців, що стало голосним та сенсаційним по цілій Европі. Сталося це в 1890 році і европейські дослідники, чи це їм було до вподоби чи ні, погодилися з фактом, що земля українська є колискою народів Европи, що було підтверджено на міжнародній конференції, яка відбулася в Сан Франсіско в 1976 році. Основною метою тієї конференції було устійнення походження так званої „кроманйонської" людини, над чим ломили свої голови европейські науковці, якнайдовше відкладаючи припущення-теорію шукати початків першої европейської культури на Україні.

Твір Кузича-Березовського „Оріяна" та „Праісторія України" — це 625-сторінкова праця, яка вперше в історії дає нам докладно та чітко опрацьований образ наших численних далеких прапредків, почавши від „мадленської" доби, що тривала 25-28,000 років до Христа, коли орії-арії у своїй першій експансії заселили всю Европу та дали початок так званій „мізинській" культурі, вирушивши з матірних земель України.

За твердженням автора, основаним на багатих наукових джерелах, наші прапредки орії у той час заселювали не лише Европу, але й інші европейські землі, американський суходіл та деякі тихоокеанські острови, архіпелаги та Австралію і навіть Нову Ґвінею. А згодом у наступних

(Закінчення на стор. 3)

Кость Церкевич

ТРИДЦЯТЬ П'ЯТЬ РОКІВ БІБЛІОГРАФІЇ

(З нагоди ювілею бібліографічної діяльности д-ра Максима Бойка)

II.

Це зацікавлення книжкою спонукало його до цього, що вже на початку 1931 року неофіційно заснував бібліотеку в селі Лопушне біля Почаєва, що її він назвав „кооперативною бібліотекою", бо за статутом, який він сам уклав, кожна особа, що хоче читати і позичити книжки в цій бібліотеці, мусить, як вклад, дати свої власні книжки. Ця бібліотека зробила великий вплив на поширення загальної і національної свідомости в селі Лопушне і околицях, коли взяти до уваги, що польська влада позамикала всі „Просвіти" і „Просвітянські хати" на Волині і бльокувала доступ українській книжці і пресі з Галичини.

Молодий М. Бойко, крім дописування до періодику „Молоде село" і часопису „Громадський голос" в Галичині в таборі полонених він пробував також написати і приготовити до гри на сцені кілька театральних п'єс, як: „Бурисвіти", „Зерна на скелі" і „Не стидайся свого роду". Ці твори Бойка, одначе, не були опубліковані, бо на донесення якогось полоненого, військова влада їх забрала і знищила.

Із-за воєнних подій і пересування німецько-совєтського фронту на Захід, і щоб не попасти в руки совєтської влади, М. Бойко довго не міг затриматися в Україні, але втік разом з іншими втікачами до Чехії, а потім він втік до центру українського еміграційного життя в Мюнхені, Німеччина. Тут він вступив на студії до Української Вищої Економічної Школи, яку він скінчив, здобувши академічний титул дипломованого економіста, а 1969 року вже, перебуваючи в Канаді, написав дисертацію на тему: „Економічні фактори Волині", здав докторські іспити в Українському Вільному Університеті і дістав титул доктора економічних наук.

Усім відомо, що післявоєнні роки 1945-50 характеристичні тим, що в кожного українця було бажання еміґрувати до якоїсь вільної країни, щоб там осісти, закласти домашнє огнище і знову розпочати працю на еміґрації для добра української справи. Д-р М. Бойко вибрав собі Канаду і осів у Вінніпеґу, Манітоба. Щоб нормально жити і заробити на утримання родини він дістав працю у фабриці меблів, в якій навіть зробив кілька винаходів і зареєстрував їх в патентовому бюрі. Хоч праця у цій фабриці була досить поплатна, але його цікавила наукова праця серед своїх людей. При кінці 1949 року він перейшов на працю до УГП Церкви Канади, а також кинувся у вир суспільно-громадського життя, зорганізувавши 1949 року Ініціятивний Гурток Волинян з метою збирати матеріяли для збірника „Волинь у боротьбі за волю України". Цей Ініціятивний Гурток Волинян потім перетворився в Товариство Волинян, з філіями в Торонто, Канада, Ню Йорк, Н. Й., Баффало Н. Й. і Клівленд, Огайо. За ініціятивою д-ра М. Бойка і його співпрацею заснувався у Вінніпеґу Інститут Дослідів Волині (ІДВ). ІДВ перейняв працю Товариства Волинян, але з ширшим полем діяння. Спочатку ІВД хотів прилучитися до УВАН у Вінніпеґу, але на пораду тодішнього секретаря УВАН проф. Я. Рудницького, ІДВ розпочав працювати самостійно і працює ще й дотепер. Д-р М. Бойко був його довголітнім секретарем і науковим редактором його численних видань.

Коли ж засяг діяльности Ініціятивного Гуртка Волинян обмежувався до збирання матеріялів для збірника „Волинь у боротьбі за волю України", то Інститут Дослідів Волині поширює свою програму діяльности на всі історичні, політичні і господарські фактори Волині, приєднуючи до цієї праці всіх волинян по всіх частинах вільного світу. Д-р Бойко був довголітнім секретарем ІДВ і науковим редактором його численних видань. Для інформації я подам тут лише деякі видання за редакцією д-ра М. Бойка: „Бібліотека Літопису Волині" — перші три числа, „Вісник Інституту Дослідів Волині" — перші два числа, „Волинський Листок" — однοднівка і багато інших праць.

Не маючи можливости дістати праці за економічним фахом в Канаді, д-р М. Бойко рішився ще раз вписатися в університет щоб придбати фах, який був найближчим до його замилування. За вістями української преси в Канаді можна було довідатися, що „інж. М. Бойко для 14-го жовтня 1962 року одержав на Оттавському університеті в Канаді академічний ступінь бакалявра з галузі книгознання". Університет признав йому його европейські студії і після двох семестрів він закінчив університет. Після короткої праці в Бібліотеці Лондонського університету, Онтаріо, він перенісся на стало до ЗСА і тут в університеті Індіяни в Блюмінґтоні дістав працю бібліотекаря-асистента. З часопису „Індіянополіс Нюз" (червень 16, 1982) довідуємось, що д-р М. Бойко заснував Осередок Бібліографії Волині (Volhynian Bibliographic Center, Bloomington, Indiana), щоб збирати, упорядковувати, публікувати і розповсюджувати праці ОБВ. „Індіянополіс Нюз" подає, що „Бойко писав в одній зі своїх публікацій, що українське книгознання (в Совєтській Україні) комплетно здеформоване і цілковито підпорядковане 'культові комуністичної партії' "... „Протягом 16 років в Бібліотеці І У п. Бойко вніс до проєкту (написав) 19 бібліографічних праць, чотири історичні монографії, п'ять редакційних видань, і 155 статтей включно з рецензіями книжок".

Своїми вислідами бібліографічні праці в ОБ Волині д-р Бойко доповнює дослідно-видавничу діяльність Інституту Дослідів Волині в Канаді. Не зважаючи на територіяльне віддалення обох установ, між ними йде належна співпраця та виміна дослідів і ідей.

Активність Осередку Бібліографії Волині базується на досвіді самого д-ра Бойка та університетських професорів, які збирають докладні дані і матеріяли щодо друкованих книжок і преси. Фінансування видавничої праці ОБ Волині відбувається завдяки жертвенности самого основоположника ОБВ, співпрацівників і принагідних жертводавців-меценатів. (Наприклад, два останні видання ОБВ фінансував інж. Микола Бучковський з Су Сейнт Марі, Онт., Канада.) Із Записок НТШ, том 187, стор. 245-49 і 282 довідуємося, що ОБВ „за призначенням-це реґіональна, а по організації, — це оригінальна наукова допоміжна клітина, основана приватною ініціятивою... на базі охочих працювати в ділянці бібліографії... У практиці дотепер брало участь до 20 осіб у виді консультацій, складання на місцях потрібних матеріялів, використовування рідкісних

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Фантастичний світ Волта Дісні

Не зважаючи на наявність цілої низки криз у світі, що, здавалося б, розхитують фундаменти нашого доцьогочасного життя, на наших таки очах зарисовуються обриси нового світу, провісником якого є міжпростірний корабель (спейс шатл), механічне серце, компютор, інтелігентні роботи та прототип майбутнього світу, що його восени минулого року побудував концерн Волта Дісні, в Орлендо, на Південній Фльориді, в сусідстві „Світу Дісні".

Ми згадуємо про це останнє досягнення підприємства мрій Волта Дісні, з уваги на те, що людська мрія — джерело поступу та усіх змін, що виносять людину на щораз вищий щабель культури й цивілізації.

Волт Дісні, творець рисункових фільмів (картунс) народився, як то кажуть, „в чіпці", бо зумів, ще за свого життя, добитися, не тільки великої слави, але й великих грошей. Допомогла йому в тому миша „Мікі", що її він вичарував на рисунковому папері 1928 року.

Коли народилася „Мікі Мавс", одна з найславніших зірок Голливуду, не було ще на світі, ані Елізабет Тейлор, ані Софії Льорен ані Брижітт Бардо. В тому часі найбільшими фільмовими зірками були Ґрета Ґарбо й Марлена Дітріх, славу яких притьмила маленька миша В. Дісні, що підбила серця соток мільйонів фільмових глядачів своєю особовістю та характером. Її незвичайні пригоди захоплювали особливо дітей цілого світу. Для них Волт Дісні в 1938 році накрутив свій перший довгометражевий фільм „Білосніжка та сім карликів", що став справжньою сенсацією у фільмовій індустрії світу. По „Білосніжці" він випродукував фільм „Пінокл" (1940), „Фантазію", „Бамбі" (1942), „Три парубки" (1944), „Мелодійний час" (1948), „Попелюшку" (1950) та „Пітер Пен" (1955). Його останнім рисунковим фільмом був фільм „Дама і бродяга".

Але концерн Дісні має прибутки, не тільки в продукції фільмів, але також з ліценцій за виготовлювання іграшок, одягів та різнорідних публікацій з мотивами рисункових фільмів В. Дісні.

Найбільші прибутки отримує його концерн з фільмів, в яких виступає миша „Мікі", качур „Доналд" та собачка „Плютон", а найменші з фільмів з участю судженої „Мікі Мавс", „мишки „Мінні".

Крім рисункових фільмів, концерн Дісні продукує звичайні пригодницькі фільми, такі, як „Швайцарська родина", „Двадцять тисяч льє під водою", „Таємничий острів" тощо.

Із уваги на великі кошти озвучення рисункових фільмів, його концерн продукує тільки один фільм щотри роки. По трьох роках той фільм стягається з обігу та висвітлюється його щойно по семи роках, коли підросте нова ґенерація дітей, головних глядачів його фільмів.

Щоб запевнити своєму концернові постійні прибутки, не тільки від дітей, але також від їхніх батьків, Волт Дісні вирішив побудувати два розвагово-відпочинкові парки, один в Анґаймі в Каліфорнії, під назвою „Країна Дісні" („Дісні Ленд") (1955), а другий, під назвою „Світ Дісні" („Дісні Ворлд") в Орлендо, на південній Фльориді (1974).

Обидва розвагові підприємства з усіма доповненнями коштували концернові Дісні біля 800 мільйонів долярів. В той спосіб Волт Дісні пов'язав свою зачаровану імперію в ЗСА мостом фантастики, якого один причілок, заякорений на Заході в Каліфорнії, а другий на Сході, на Фльориді. Як не дивно, але фльоридський „Світ Дісні" перестрибнув свого попередника в Каліфорнії рекордовою кількістю туристів (76 мільйонів), які зробили Орлендо найбільшою туристичною атракцією світу. Вистачить згадати, що на невеликому летунському майдані в Орлендо (20 миль від „Світу Дісні") щоденно приземлюється декілька прогулькових літаків з Европи та інших країн світу. На терені „Світу Дісні" містяться три готелі, а чотири додаткові розташовані поза його воротами. В центрі парку розваги згруповані 47 атракцій, поряд із головною вулицею ЗСА з 1900 року, казковою палатою „Попелюшки", фрагментом світу піратів, технологічними чудесами майбутнього світу та підводним судном героя фантастичних повістей Жюль Верна, капітана Німо.

Підприємство „Світу Дісні" в Орлендо нараховує поверх 2,000 працівників, які дбають про його чистоту та порядок.

Інженерське будівельне бюро підприємства Волт Дісні в Каліфорнії вирішило в 1979 році побудувати новий розваговий парк „ЕРСОТ" (акронім слів „Experimental prototype Community of tommorrow"), цебто „Світ майбутнього", коштом одного більйона долярів.

Ця футуристична візія фірми Волта Дісні, стала дійсністю 1-го жовтня 1982 року, на 600-акровім болотнистім терені, суміжнім до „Світу Дісні" на Фльориді. До речі, обидва розвагові парки сполучує висяча однорейкова залізниця.

Новий розвагово-туристичний парк має форму вісімки, в осередку якої стоїть космічний корабель „Земля", у виді кулі, проміром 165 стіп. У середині корабля

(Закінчення на стор. 4)

Конференція працівників українського радіо

Камбера

Заходами Союзу Українських Організацій Австралії відбулася в Камбері в приміщенні парафіяльної залі Української Автокефальної Православної Церкви перша в Австралії, а то й у цілому світі, конференція працівників українського радіо.

Метою конференції був обмін думок щодо існуючого стану й покращення українського радіомовлення в країні нашого поселення на майбутнє. Участь у ній взяло 36 осіб.

Голова СУОА інж. Ю. Денисенко відкрив конференцію. На конференції був присутній голова СБС (Спеціяльної Служби Пересилань) Степан Керкішаріян. Він підкреслив, що СБС в майбутньому буде радо прислухатися до бажань Крайової Ради Українських Радіових Пересилань, якщо б така на цій конференції створилася. (СБС — це державна незалежна корпорація при міністерстві комунікації Австралії).

Учасники Конференції працівників українського радіо.

Доповідь на тему „Українське радіомовлення у світлі наших національних потреб" виголосив д-р Михайло Чигрин. В ній він, між іншим, вказав на стан українського радіо в світі. В нашій батьківщині радіопередавання контролюються московсько-комуністичною владою і радіо лише мовою є українським, тоді як містом воно не відповідає потребам українського народу. З нашим розсіянням по країнах вільного світу почали появлятися наші радіопересилання і в ньому. В Канаді й ЗСА діє багато радіовисилень, які в переважаючій більшості залежні від різних приватних груп, парафіяльних громад, чи навіть поодиноких осіб.

У Південній Америці, Арґентині, Параґваї й Бразилії діє одна українська радіовисильня, переважно релігійного характеру, хоч і порушуються на ній принагідно й інші теми.

В Европі лише в деяких країнах з етеру можна чути українську мову. Існують короткі пересилання в кількох містах в Польщі, в Югославії, Чехо-Словаччині, Італії, Англії, Франції, Еспанії.

Діють в Західній Німеччині багатомовні радіовисильні, фінансовані американським урядом „Радіо Свобода", та „Радіо Вільна Европа", з яких, між іншим, передається 980 годин радіомовлення на тиждень 22-ма мовами, з українською включно.

Подібно діє Міжнародна радіовисильня у Монтреалі в Канаді; в Англії радіовисильня БіБіСі, та у ЗСА „Голос Америки", передавання якої передаються 41-єю мовою, 950 годин на тиждень.

Д-р Чигрин в своїй доповіді підкреслив, що українці Австралії мають з усіх українців у світі найбільше щастя щодо радіопересилань. Відрізняються вони від тих по інших країнах тим, що не є приватними; вони або фінансовані, або тільки субсидійовані австралійським урядом, але при тім із повною свободою слова. Працівники радіо можуть говорити на різні бажані ними теми в рамках, очевидно, зобов'язуючого державного закону, який, між іншим, відноситься так само і до всіх інших радіовисилень, до преси й телебачення в Австралії. Доповідач, розглянувши поодинокі можливості праці, висловив ряд думок, особливо щодо тематики і змісту наших програм, які надали тон дальшим дискусіям, як і комісіям, які розглядали питання радіопересилань, їх змісту взагалі, їх відношення до Церкви, жіноцтва, громади й молоді.

На внесок С. Григорціва представники поодиноких радіокомітетів поодиноких міст, доповнили доповідь інформаціями про стан і спосіб праці й редагування програм.

Щодо змісту й тематики українських радіопересилань виступив інж. Анатолій Жуківський, наголосивши, що передавання мають бути, в першу чергу, українськими і то в повному розумінні того слова, далі об'єктивними, без огляду на політичні переконання редакторів, що, між іншим, зовсім покривалось із думками головного доповідача д-ра Михайла Чигрина.

На тему „Радіо і Церква" говорив інж. Р. Малецький; „Радіо й жінка" мґр О. Шевчик; „Радіо і молодь" М. Свідерський, та „Радіо й громада" — представник молодої ґенерації Тарас Бугір з Нюкастлю.

Реасумуючи висловлені присутніми думки, можна вирізнити як найважливіші такі: зміст українських радіових програм має бути, перш усього, українським. Було б корисно запровадити курс для молодих дикторів при лектораті в Монаш університеті у Мельборні й Катедрі Українознавства у Сіднеї, коли вона почне діяти. Необхідно вже почати підготовку працівників радіо на майбутнє. Треба конче тримати зв'язок з Україною, подавати віски про життя наших людей там, використовувати записані в Україні платівки, перевіривши перед тим досить уважно їх зміст.

Радіо і Церква

Подавати час від часу передавання релігійного змісту:

Принагідно давати можливість українським священикам говорити на важливіші церковно-громадські теми.

Радіо й жінка

Час від часу подавати спеціяльні програми для жінок, запросивши до того спеціялістів, фахівців, беручи до уваги пересічний інтелектуальний стан молодого жіноцтва.

Наголошувати виховання української молоді, зокрема тепер в декаді Охорони української родини, акцентувати національне збереження цієї родини.

Переводити час від часу інтерв'ю з українськими жінками, не тільки тими, що приїжджають з-за океану, але й місцевими визначними, заслуженими діячами. Постійно інформувати про жіночий рух у світі.

Радіо й молодь

Зміст передач має бути, в першу чергу, виховного характеру.

Підготовляти молодь до участи в українських радіових передаваннях.

Підтримувати всіх молодих мистців, згадувати про їх успіхи, досягнення тощо.

Ніколи не робити різниці між поодинокими мистецькими гуртками — кожному присвячувати належну увагу й час.

Радіо й громада

Усі працівники українського радіо повинні бути членами української громади і з ними співпрацювати.

Радіокомітети не сміють в жадному разі передавати програми, які є провокативні та надають поштовх до дисгармонії в громадському житті.

Створити крайову раду українського радіомовлення, яка координувала б працю радіопрацівників, виміну матеріялів, вістей тощо.

Конференція працівників українського радіо пройшла успішно. Культурно-освітній референт інж. Петро Держний очолив Крайову Раду, яка в майбутньому буде координувати українські передавання в Австралії.

Управа СУОА плянує видати окремою брошуркою всі матеріяли (доповіді й пропозиції) конференції.

Марія Галабурда-Чигрин

Сторінки...

(Закінгення зі стор. 2)

походах, орії і їхні братні племена сумерів чи кімерів побідними походами зайняли Індію, Іран та Близький Схід, і знову вдруге чи втретє Европу. Тремтіли перед ними чужі народи й імперії. Залізні бойові сокири і мечі, коні і колісниці паралізували могутніх єгипетських фараонів, і Єгипет упав їм до ніг та прийняв нову династію фараонів, наших одноплемінників: хатіїв, (гітітів чи гіксосів). І стають фараонами Єгипту хатії з нашими та близькими нам іменами, як Шалик і Киян, і поважав Єгипет „рощів" чи оріїв-праукраїнців.

Славні сумери чи кімери створили Ассирію і Вавилон і вознісся своєю величчю славний Сіґурат — центр науки і храм, якого ізраїльтянам, неосвічені і примітивні, тоді звали „Вавилонською вежею до неба".

Автор зупиняється на всіх праукраїнських племенах, на матірних землях і на нових зайнятих ними і, сповіщаючи про їх успіхи і поразки, дає нам повний образ їхнього буття: їхньої віри, економічного стану, державного устрою, досягів, характеру, їхніх прикмет здорових і шкідливих та їх взаємини поміж собою і довкіллям. І тому кожна сторінка — це дія, що неначе фільмова стрічка таємничого минулого нашого народу, воскреслого перед нами у всій величі, красі та наготі.

Ми з неприхованою увагою вивчаємо наших численних прапредків та їхні імена-назви, утотожнюючи їх з нами в одній історичній тяглості. Починаючи від оріїв, сумерів, які згодом розгалужуються на інші племена і народи, аж до скитів-антів та сарматів, а остаточно русів-українців, ми пізнаємо великий еволюційний процес, на шляху якого одні з них асимілювалися у чужому морі підкорених примітивних тубільців, залишаючи лише леґенди про себе; інші ж звироднилися, а ще інші зміцнили кількакратно свої назви, створили нові мови і культури, та останні втримували чистоту свого племінного походження, як ось у Індії, відгородивши себе від інших системою каст, зберігши рідне письмо і віру. Одно з племен оріїв сінди-інди дали новоздобутій країні свою назву — Індія. Наше плем'я — інди шанували свого бога Індру, про якого згадується у „Влес Книзі". Наші орії в Індії зберегли свою ідентичність до сьогодні. Вони також зберегли наше стародавнє письмо священний санскрит в славних „Книгах ведів".

Читаючи праісторію України кожний українець і українка матимуть почуття великої національно-племінної та щирої вдячности її авторові, тому що завдяки йому після довгих віків відслонено завісу і ми з любов'ю подали наші руки славним прапредкам, відновивши тим священий акт історично-племінної тяглости буття українського народу. Почуття оправданої національної гордости наповнює нас, тому що ми — нащадки автохтонів землі української — збережені як нація Богом, твердо і непохитно стоїмо на сторожі української історії і правди. Наші сучасні покоління не упокорені і не подолані, не дивлячись на всі катастрофи і руїни, які зазнав наш нарід протягом минулого тисячоліття.

Тому, читаючи Аріяну-Праісторію України І. Кузич-Березовського, приймімо цю священну книгу нашої давнини як рідну з родинною любов'ю і пошаною.

Це високовартісна науково-історична праця, для виготовлення якої автор присвятив довгі роки. Вона навчає нас нашої багатої змістом і барвистістю праісторії, а з тим і праісторії народів Европи, матірною колискою яких була земля українська. Книга навчає нас й остерігає перед причинами поразок та занепаду численних, колись могутніх племен і народів, та ставить прикладом тих, які своєю державною та племінною мудрістю зберегли себе від катастроф. Як ми згадували раніше, підрізання наших племінних основ прихованням від нас нашої праісторії, спричинили те, що ми втратили на довгі віки почуття самовпевнености, єдности та державно-національної гордости, доказом чого є наш довговіковий занепад як могутньої держави.

Одначе, віримо, що епоха ця вже минула і марш наших численних поколінь наближається до кінця — до нашого державного відродження і втраченої слави, тому що місія наша для народів ще не закінчена.

Сьогодні Боже Провидіння допомогло нам заповнити таку важливу прогалину нашої історії, даючи нам нашу праісторію, а з нею і ряд історичних доказів про її правдивість.

На Союзівці відбудеться Ювілейний З'їзд мешканців Бойківщини

Першого й другого жовтня ц.р. Головна Управа т-ва „Бойківщина" разом з Центральним Комітетом Дрогобичан відбудуть ювілейний З'їзд, присвячений 300-літтю світового значення краяна Бойківщини Юрка Ф. Кульчицького. Це вже 5-ий з черги З'їзд, які згідно з рішенням першого з'їзду повинні відбуватися щотри роки.

Третій з'їзд також був ювілейним, бо був присвячений краянові гетьманові Сагайдачному з нагоди 350-ліття його смерти. Обидва герої самі говорили, що народилися під Самбором, Бойківщина, самозрозуміло, що в тодішніх Кольчицях, або Кульчицях, як польські історики подають.

Протягом своєї 700-літньої історії село Кульчиці видало видало багато різної інтеліґенції, а це завдяки лицарсько-шляхетським правам, амбіції вищости та вигідному комунікаційному положенню. Тепер виявляється, що протягом 105 років Кульчицькі були перекладачами турецько-арабської мови в королівській канцелярії, а один з них навіть зголосився послужити Виговському.

Граф Владислав Кульчицький в 1863 році в Римі при Ватикані був дипломатичним ад'ютантом так званого народового уряду. Такі визначні герої нашої історії як Сагайдачний, Жмайло, а навіть Павлюк — це уродженці Кульчиць.

Слід пригадати, що навіть матір Івана Франка була дочкою Кульчицького. Інші шляхетські роди, що їх ще король Данило осадив на Бойківщині в 13-ох місцевостях, приналежні до того самого гербу „Сас", також видали чимало визначних осіб, якими чванилися польські окупанти України, як, наприклад, і Юрком Кульчицьким. До наших часів чомусь існує поняття, що Підкарпатська шляхта — це поляки, або їх вислужники, бо займали державні пости, служили Польщі. Всім таким однодумцям потрібно пригадати, що Україна по втраченні самостійности була на правах унії Польща-Русь-Литва, всі права громадян довший час були респектовані, наша мова і письмо навіть було урядовим, а наші фахові люди займали визначні урядові пости.

З терену Бойківщини особливо вибивалися краяни, бо тут, як знаємо з історії, на опущених бойківських поселеннях осіли нові лицарі — бойки, прозвані поляками шляхтичами. Пригадуємо й те, що в реєстрах козаччини подається понад 600 визначних шляхетських прізвищ, а багато більше скритих під псевдами як новіші партизани, з тих самих причин.

Якраз перед собою маю витяг з історичного акту з „Правем і Лєвем" Лозинського про страшну пацифікацію поляками Кульчиць в 1657 році через відмову йти до війська і утечу молоді на Запоріжжя. На мою думку, ми забагато славної нашої історії віддаємо на конто чужинцям, а то й ворогам. Бойків ми не доцінювали, мовляв, — це темний гірський елемент. Дрібну шляхту різно, також образливо, прозивано, а визначна, багата шляхта через це, мабуть, покинула нас зовсім і стала навіть ворожою. Виглядає, що ця ворожа ідея: „діли, бери і ряди" до нас найбільше відноситься й посьогодні.

Зазначую, що до нашого Товариства також закралася в іншій формі ця ідея, але якраз теперішня зустріч на Ювілейному з'їзді, напевно, все вияснить. В таких критичних часах нашої історії ми не повинні звертати уваги на речі малих значінь як, наприклад, суперечки щодо Бойківщини, меншої чи більшої, чому бойків відносимо до лицарського стану, а нашу шляхту так звеличаємо й таке інше.

Одні й другі відіграли визначну та навіть подібну ролю для України як сторожі південного пограниччя, а біда в тому, що ми щойно досліджуємо їхню історію. Чомусь не було досі монографії Бойківщини, як також й нашої шляхти. От хоч би такий численний рід Сасів тратить на наших очах свою таку гарну історію, а тільки в монографії Бойківщини занотовано маленьким спогадом.

Товариство „Бойківщина" між іншим поставило собі тепер за ціль доповнювати цю прогалину в нашій історії і вже багато в цій ділянці зроблено. Видано 37 періодичних журналів під заголовком „Літопис Бойківщина", а 38-ме число буде присвячене героєві Юркові Кульчицькому та в зв'язку з тим згадається і про нашу шляхту. Літературна Антологія, як зачуваю, дістала признання серед фахівців цій ділянці, а монографія, збірник географії, історії, етнографії і побуту „Бойківщини", звернула на себе спеціяльну увагу як корисна праця.

З маленького гуртка жителів Бойківщини, які розпочали організовану працю в Канаді, і тут, в Америці, постало велике товариство, але частково цей запал меншає, і тому провідництво-Управа не має допливу свіжих сил. Ми вдячні мґрові Утрисковi, що хоч тільки за молодости жив на Бойківщині, так її полюбив, що тепер присвятився їй.

Ми повинні бути вдячні молодому журналістові, - уродженцеві Австрії Ясінському, що зумів так гарно зорганізувати 300-літній ювілей геройства родака Юрка і виказати нашу славу перед чужинцями.

Дорогі мешканці Бойківщини! Підтримайте наші пляни своїм приїздом на такий рідкий ювілей, щоб наша слава не пропала, а ми перед історією не завстидалися.

Іван Кульчицький

Тридцять п'ять...

(Закінгення зі стор. 2)

бібліографічних фондів, писання передмов, розділів, коректи, провірки сумнівного тексту і врешті запити та відповіді. Остаточне виготовлення матеріялу до друку проводить одна людина. Дотепер фінансово допомагав Дослідний Центр Індіяна університету, вділяючи на кожну назву кількасот долярів, що покривають 'зіракс', переписування та іншу дрібну працю".

Бібліографічний Осередок Волині має дуже нефортунну назву, бо одразу заставляє читача думати, що цей Осередок досліджує бібліографію виключно Волині. В дійсності предметом і засягом праці БОВ є дослідження бібліографії України і друкованого слова поза межами України.

Авторові цієї статті не було можливо ствердити назви всіх його друкованих праць, що були видані протягом його 35-літньої наукової діяльности. Але на основі Крайового Юнійного Каталогу (The National Union Catalog, 1968-1980, Library of Congress Reference) дотепер закаталоговано в американських бібліотеках 16 назов книжок д-ра М. Бойка, що мають біжучий каталоговий нумер Конґресової Бібліотеки в Вашінґтоні Д. К.. Крім того приготовляються дев'ять нових карток для каталогування нових видань, які ще не дістали свого порядкового нумера. Остання праця д-ра Бойка на 145 сторінок друку п. з. „Українська бібліографія під час війни і миру" вийшла в серпні 1982 року. На останній сторінці цієї праці сам автор стверджує дуже сумний стан української бібліографічної справи: „Бібліографічна праця нашої еміґрації, яка вже переставила себе на сталих поселенців, не має між собою керівної пов'язаности, бо навіть особи, що обіцяли виконати намічену працю постарілися літами, без завершення її. Правда, одиниці панщиною вільного часу зробили чимало, але в нас такі великі спізнення в цій ділянці, що вимагає втричі збільшення зусилля".

Одначе, не зважаючи на це песимістичне наставлення, ми сподіваємося, що наш шановний цьогорічний ювілят збагатить українську бібліографію ще кількома корисними працями, а своїм взірцевим завзяттям і добрим прикладом заохотить і притягне молодше українське покоління до бібліографічної праці. Перед українською інтеліґенцією лежить незміряне і незоране поле українського книгознання, яке треба очистити від російсько-комуністичного впливу і намулу, від русифікації мови і всіх культурних надбань. Якщо українська еміґрація сама не зрозуміє цього і сама не прикладе до цього своїх рук, свого знання і своїх фінансів для ліквідації вищезазначеної небезпеки для існування української науки, то цього ніхто не допоможе нам зробити.

Нашому цьогорічному ювілятові д-ві Максимові Бойкові належить пошана і слава, що він перший на еміґрації це зрозумів і половину свого життя присвятив цій корисній праці для існування української науки.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої

МАМИ, БАБЦІ І ПРАБАБЦІ

св. п.

ОЛЕНИ ГРИНЮК

з ГАНКЕВИЧІВ

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені

в п'ятницю, 12-го серпня 1983 р., в церквах:

св. Володимира і Ольги в Чикаго, Ілл.;

в Успення Пресв. Богородиці в Джолієт, Ілл.:

в Новому Ульмі, Німеччина;

в Лідкомбі, Австралія.

Просимо Рідню і Приятелів про молитви в цей день в намірені Покійної.

РОДИНА

В безмежному смутку і жалі повідомляємо Рідних, Друзів та Знайомих, що дня 28-го липня 1983 р. відійшла у Вічність, в Україні, на 88-му році страждального життя,

наша Дорога

МАТИ, БАБУСЯ та ПРАБАБУСЯ

бл. п.

АННА ІЛЬКІВ

В безмежній журбі залишені два сини та дочка в Україні, два сини в Америці, внуки та правнуки.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В дні 5-го серпня 1983 року в шпиталі Cabrini, відійшов у Вічність, на 73-му році життя

мій Дорогий ПРИЯТЕЛЬ

бл. п.

СТЕФАН РАДЕЦКИЙ

ПАНАХИДА буде відправлена у вівторок, 9-го серпня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН — у середу, 10-го серпня 1983 р., о год. 9:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

АДА

Св. п. Іван Варцаба

(СЛОВО НА ПАНАХИДІ)

Ще сьогодні, коли дехто довідався з церковного повідомлення про відхід св. п. Івана,—чи популярно званого Яська,-по заслужену нагороду свого туземного життя до Творця, не хотів повірити, що його не стало в живих Хоч відомою була його затяжна недуга, але хотілося вірити, що Ясько—життєвий оптиміст, переборе її і поїде відпочивати у свій хутір у Вісკансин Делс.

Як у своїх молодих роках завзято змагався на спортових площах, так і тепер, під час своєї недуги змагався і, мабуть, до кінця свого життя в оптимістичному наставленні вірив, що Всевишній вислухає його і його рідних молитви і дозволить ще якийсь час втішатися здобутками його працьовитого життя.

Життєва мандрівка відчинилась датою 16-го січня 1915 року на Левандівці у Львові під час Першої світової війни, коли місто Львів було окуповане російськими військами. Батько Михайло був залізничником, мама Анна Білокур померла, коли Іван мав ледве 3 роки життя від т. зв. „гішпанки", яка в тому часі шаліла в Галичині. Від малої дитини Ясько не зазнав такого родинного тепла, як мали його ровесники.

Мачуха не злюбила півсироти і Ясько почав виховуватися у рідних, братів його батька, які з причини мішаного подружжя не втримували українського духу в домашньому житті. Батько Михайло болів тим, і коли в 1921р., як Ясько був у першій клясі й жив у своїх родичів в Зимній Воді, батько побачив, що син його ходить до польської школи, яка почала мати свій вплив на дитину, забрав його до Львова й вписав до школи ім. Шашкевича.

На початку 20-их років пам'ять про польсько-українську війну була ще дуже свіжа, майже кожна українська родина мала когось, хто стояв у боротьбі за український Львів, а вчителі в народній школі ім. Шашкевича старались у відповідний спосіб з'ясовувати своїм учням тодішню ситуацію. Так почалась мандрівка Яська у Львові по станціях і інтернатах. Вже від малої дитини і аж до останнього дня свого життя він був люблений своїм оточенням, мав рідкий дар з'єднувати собі приятелів, був щирим і відвертим, щиро висловлював свої погляди, і навіть якщо не погоджувався зі своїм співрозмовцем, ніколи його не образив.

Після закінчення народної школи він вступив до академічної гімназії.

В 1931 році, після відбуття юнацького націоналістичного вишколу, став членом ОУН. До кінця свого життя уважав себе членом матірної ОУН. В тому році сумнозвісної пацифікації, з причини антипольських виявів гімназистів, польська влада розв'язала їхню 6-ту гімназійну. Молодий Іван переїхав на один рік до приватної української гімназії в Яворові та в 1934 році склав іспит зрілости в Академічній гімназії у Львові. З тих часів найприємніше згадував проф. Івана Чмолу, одного з основоположників Пласту, який був дуже вимагаючий до своїх учнів, але який плекав характери, не дивлячись на заборону польською владою в 1930 р. Пласту, організував і відбував літні табори. Ясько ще в Академічній гімназії став членом Пласту, і ті часи згадував дуже приємно у принагідних розмовах.

У вищих клясах гімназії покійний Іван Варцаба почав вправляти легкоатлетику і вже в 1934-39 роках заповняв сторінки українських часописів своїми, як на галицькі умовини, дуже добрими спортовими осягами, а навіть рекордами. Він був рекордистом в бігах, а в бігу навпростець трикратно здобув чашу „Нового Часу", уфундовану меценатом української преси, недавно померлим Іваном Тиктором.

Іван став членом Українського Спортового Клюбу, туристично-спортового товариства „Плай", Карпатського Лещатарського Клюбу, а коли на весні 1937 року польська влада розв'язала Український Спортовий Союз, вступив, вaступив, як всі інші спортовці в краю, до Сокола-Батька, в рядах і красках „Сокола" виступає на різних легкоатлетичних змаганнях. Студенти з розв'язаних товариств, увійшовши до „Сокола", який гуртував головно ремісничу молодь, не створили ніякої кризи чи непорозуміння, а навпаки, влили деяку вітальність до дещо одностороннього вияву фізичного виховання— гімнастики.

Ще за часів польської окупації Галичини Варцаба записався на аґрономічний факультет львівського університету. Його замилування до землі, до городництва не залишало його до кінця життя, а хто мав змогу оглядати плоди його праці в городництві на його хуторі у Вісконсин Делс, мусів подивляти його любов і прив'язання до землі. В часах його студій відбув обов'язкову практику у маєтку якогось великого польського землевласника, який виставив йому якнайкращі рекомендації.

Затямились мені крайові сокільські змагання у Львові 1938 року. До столиці Західньої України з'їхалися соколи з цілої Галичини, з деяких місцевостей кільканадцять змагунів, а з деяких одиниці. Всі ми, на площі Сокола Батька вибігли до звіту перед головою Сокола Батьком інж. Хроновятом. В першій чвертці—св. п. Варцаба.

Як студент брав участь у всіх виявах діяльности українських львівських студентів, чи це було відмічення бою під Крутами І-го листопада, чи річниці смерти Данилишина й Біласа. Польська влада підозрівала, що Покійний був членом ОУН, але його спортова діяльність і прогулянки на Кайзервальд, де головно відбувалися організаційні сходини і вишколи, не могли дати польській поліції сильного доказу антидержавної діяльности.

Все ж таки не оминув св.п. Ясько польської тюрми, коли польська поліція виарештувала у Львові в 1939 році членів Студентського Конгресу. Війна відчинила брами польських тюрем, але на зміну полякам прийшли большевики. І він покинув Галичину й через Сян перейшов на німецьку сторону і там він одружився.

В тому часі в Сянові стояв розформований Леґіон полк. Романа Сушка, в рядах якого старшиною був його шваґер—брат дружини—св п. Володимир Кобзяр. На припоручення полк. Сушка від'їхав пок. Варцаба до Кракова і працювати на так званій „З-ці" в УЦК, де була головна квартира ОУН. Після короткого побуту виїхав разом із св. п. В. Кобзярем на охорону індустріяльних об'єктів т. зв. Веркшуц до Стараховець, де в 1940 році прийшов на світ син Марко.

Організація Українських Націоналістів впізнала прекрасну можливість переводити в Стараховицях вишкіл майбутніх старшин, бо панувала загальна думка, що війна з большевиками неминуча. В Стараховицях знайшлися крім пор. В. Кобзяря, майбутній генерал УПА Грицай, майбутній сотник Дивізії „Галичина" і УПА Святослав Левицький популярно Свєцтик, мгр Славко Кознарський, Роман Бігун, майбутній вояк УПА, Любко Кузик, майбутній страшина Дивізії „Галичина" й інші.

Внутрішні неполадки в колись одній ОУН внесли були деякі проблеми в Стараховицях, але як св. п. Варцаба, так і Кобзяр не поставили себе у таке вороже становище до своїх ще недавніх приятелів, щоб не могти з ними співпрацювати чи говорити. Таким залишився св. п. Варцаба до кінця свого життя.

Мав особливий Богом даний дар співжити з людьми. В тому часі св.п. Ясько близько співпрацював з полковником Сушком, глибоко переживав трагічну його смерть, а з сотником Степаном Сулятицьким, близьким співробітником полк. Сушка, втримував зв'язок аж до недавньої його смерти. В Стараховицях після вишколів одержав старшинський ступінь підпоручника.

З дорученням матірної ОУН повертається до Львова і в Дублянах продовжує аґрономічні студії. Хоч він мав пропозицію відійти на східні українські землі, волів залишитися у Галичині.

Коли в 1943 році було проголошено створення Дивізії „Галичина", Ясько був одним із перших добровольців.

Як і в попередньому цивільному житті, так і тепер на вишколах Ясько з'єднував собі симпатії всіх, а його схолястичні успіхи на вишколах ставили його на перші місця старшинських кандидатів

Закінчилась війна, і Іван Варцаба попав в 1945 році до американського полону, з якого виходить чи не найпізніше зі всіх старшин Дивізії, бо щойно при кінці 1947 року. Вийшовши з полону, він пережив велику особисту трагедію. Його дружина Ірина покинула його, забравши зі собою сина.

Він закінчив аґрономічні студії в Українському Технічно-Господарському Інституті в Реґензбурзі, в 1948 році був суддею під час Ді-Пі Олімпіяди в Реґензбурзі, а в 1950 році виїхав до ЗСА.

Вже бувши в Америці, довідується, що батько його помер в 1948 році і похоронений на янівському цвинтарі. Використавши родинні пов'язання з кузинами в Польщі, передає гроші, щоб на могилі люблячого батька поставити пам'ятник, що й сталося.

Протягом 30 років працював св. п. Іван у Чикаґо при приготовлюванні мап, здобув не тільки признання від зверхників за своє знання і солідність, але й особливу нагороду за одну свою працю. Був визначним спеціялістом свого діла й загально любленим серед співробітників. Переїхавши до ЗСА, заключив в 1951 році в Чикаґо подружний зв'язок з Марусею Яценків.

Його любляча дружина Маруся була для нього співтоваришкою життєвої мандрівки на американській землі й невідступною опікункою під час його затяжної хвороби. Дружня співпраця з родиною дружини створила гарну родинну атмосферу. Любив він товариство, любив побувати на лоні природи, з човна ловити рибу у Вісконсин, а з близькими товаришами—заграти брідж. В кожній грі чи змагу був великим джентлменом, умів висловити признання своєму суперникові.

2-го червня у вечерніх годинах перестало битись знеможене жахливою недугою серце Покійного. Важко було повірити, що його не стало між нами. Його душа подалась у космічні простори, перелітала над Україною, над городом Льва, де проминули найкращі роки молодости, спортових осягів, не доглянула славної площі Сокола Батька, поклонилась могилі батька й подалась на зустріч з душами своїх батьків.

Відійшов від нас великий джентлмен, людина з витонченими товариськими формами, життєрадісна, який з'єднував собі симпатії кожного від першої хоч би припадкової зустрічі.

Запевняємо, що пам'ять про св. п. Івана Варцубу надовго залишиться поміж нами.

Орест Городиський

Закінчено редакцію першого тому англомовної енциклопедії про Україну

У половині липня 1983 року відбулася важлива редакційно-видавнича конференція в Сарселі, Франція, яка затвердила зміст та оформлення першого тому довгоочікуваного твору—англомовної „Encyclopedia of Ukraine" (АЕУ), що в серпні його віддано до друкарні Видавництва Торонтонського університету.

На однотижневу нараду (11-15 липня) прибули з Канади проф. М. Лупул, директор Канадського Інституту Українських Студій, та проф. Д.Г.Струк, керівник торонтонського бюра редакції. З Німеччини брали участь відповідальний за фінанси Европейського НТШ і редакції ЕУ в Сарселі д-р А. Фіґоль та редактор літературознавства І. Кошелівець. З Відня прибув С. Гординський, редактор образотворчого мистецтвознавства.

До сарсельських учасників конференції належали, крім головного редактора АЕУ проф. В. Кубійовича, заступник головного редактора проф. В.Маркусь; другий заступник проф. А.Жуковський; редактор відділу преси і координатор мистецьких гасел С. Янів; д-р Д. Маркусь, що підготовила каталог гасел другого тому АЕУ, і працівник НТШ в Сарселі проф. В.Годис. Деякі редактори відділів переслали письмові звіти. За працю картографа мґра І.Колодія звітував А.Жуковський. Керував нарадами М.Лупул.

Учасники конференції вислухали звіти загальні і спеціяльні про окремі ділянки в АЕУ та про працю бюра в Торонто, де від листопаду минулого року зайшла зміна: на місце проф. Ю.Луцького, який зрезиґнував із посту англомовного редактора, що його він вів від 1977 року, прийшов Д.Г. Струк.

Затверджено низку справ, що стосуються друку першого тому, який розпочинається в серпні. У зв'язку із збільшенням змісту та числа гасел першого тому, ухвалено перенести частину зредаґованих матеріялів до другого тому; таким чином, заплянована АЕУ матиме п'ять (замість передбачених чотирьох) томів, при чому величина тома повинна мати приблизно 1,200 сторінок. До першого тому буде додано велику карту України. Устійнено формат, оформлення титульних сторінок , вступ, ілюстрації, карти тощо.

У справі плянування дальшої праці ухвалено розпочати її у вересні, при чому одночасно читатиметься коректа першого тому, продукція якого триватиме рік.. На осінь 1984 року передбачено появу першого тому у 5,000 примірників. Узгіднено процедуру праці над другим томом, зокрема співпрацю та розподіл компетенцій між головною редакцією в Сарселі та торонтонським бюром редакції. Прийнято засаду спільного редакційного плянування і вирішування, яким займається спільне тіло у складі головного редактора (В.Кубійович), заступників головного редактора (В.Маркусь і А.Жуковський), керівника проєкту (М. Лупул) та ділового редактора в Торонто (Д.Г.Струк).

Так само устійнено склад поширеної редакції, до якої входять редактори окремих ділянок, при чому запропоновано деяких нових осіб на місце вибулих чи для тих ділянок, що останнім часом не мали фахових редакторів. Намічено також деяких нових авторів, наголошуючи потребу притягнути до співпраці осіб, що можуть писать по-англійському та співпрацюють з академічними установами у своїх країнах. Редакція в Сарселі одержить нових працівників, в тому і фахову бібліотекарську силу. Важливим рішенням наради було технічно удосконалити працю в Сарселі та комунікацію з торонтонським бюром, вживаючи для цього компютор.

Ухвалено відбути наступну редакційну нараду в Сарселі на весні 1984 року, коли підготовка другого тому перейде початкову фазу, а працівники в Торонто повністю зможуть зайнятися перекладом і англомовною редакцією. Восени 1984 р. така ж нарада відбудеться в Торонто, де сподівано буде проведено презентацію цього вийняткового видання.

Головна редакція АЕУ та її працівники й окремі співробітники набули поважного досвіду під час праці над першим томом, який вони використають для кращого й приспішеного опрацювання дальших томів цього цінного твору, що є спільним досягнення Наукового Товариства ім. Шевченка в Сарселі, Канадського Інституту Українознавчих Студій в Едмонтоні та Канадської Фундації Українських Студій.

„Вечірній Київ"...

(Закінчення зі стор. 1)

нів і фестивалів інтернаціональної дружби" тощо.

У такому ж пляні проходить і плянується надалі продовжувати монтування всяких ударних молодіжних кампанійних новопобудов і економічних об'єктів. Всі вони формуються як „багатонаціональні". Так, наприклад, як писала Г.В. Пітова в „Українському історичному журналі" за травень ц.р. у статті п.н. „Патріотичне та інтернаціональне виховання молоді УРСР на будовах комунізму (1976 - 1980 рр.)", „на будівництві КамАЗу працювали представники 80 національностей, у спорудженні Байкало-Амурської магістралі — також 80, Каховської зрошувальної системи — 35" і „це стало важливим фактором виховання молоді в інтернаціоналістському дусі".

Самозрозуміло, що посилений русифікаційний тиск викликає теж відповідний спротив і незадоволення серед молоді і населення взагалі. Про це примушена писати й сама совєтська преса. Так, наприклад, вищезгадана „Радянська освіта" з 15-го липня ц.р. визнала, що у деяких вузах послабилася увага „до виховання у студентської молоді високої громадськості, прагнення активно трудитися на вирішальних ділянках комуністичного будівництва".

ГОЛОВА ХРИСТИЯНСЬКО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ партії Чіле Ґабрієль Вальдес повідомив у неділю, 7-го серпня, про створення опозиційного Демократичного союзу з п'ятьох колишніх опозиційних партій. Вальдес заявив, що Союз звернувся до президента Авґусто Піночета з вимогою передачі влади тимчасовому урядові, який розпочав би економічне відродження і підготування до вільних виборів через 18 місяців.

ЛЬОКАЛЬНІ БУРІ в кінці минулого тижня спричинили смерть принаймні 10 осіб в різних стейтах ЗСА. Дві особи загинули, а одна була тяжко поранена від громовиці у Ню Йорку, три особи загинули в Теннесі, дві особи в Іллиной, одна особа в Огайо.

НЕ ТІ ОРГАНІЗАТОРИ

У дописі „Похвальна ініціятива Читальні Просвіти у Вінніпеґу" („Свобода з 19-го липня 1983 року) шановний автор ред. А.Курдидик помилково подав, що виступ д-ра Джеймса Мейса був влаштований канадською УВАН. Просимо ласкаво цю інформацію спростувати, бо всі виступи д-ра Мейса в Вінніпеґу (в Манітобському університеті, радіо, телебаченні і в читальні „Просвіта") були влаштовані відділом славістичних студій в Манітобському університеті у співпраці з Канадським Інститутом Українських Студій в Альбертському університеті.

Ярослав Розумний
Вінніпеґ, Ман.

Сен. Дж. Товер..

(Закінчення зі стор. 1)

теперішній диктатор Лівії полковник Муаммар Каддафі старається розпалити революції на африканському континенті і з допомогою совєтської зброї напевно це здійснив би, якби не спротив ЗСА і присутність там на міжнародних водах американських воєнних кораблів, які все таки є пересторогою для тамошніх диктаторських режимів. Товер уважає Африку континентом сирівців, потрібних для індустрії ЗСА, і ринком збуту готових товарів. Тому президент Р. Реґен мусів зареаґувати на інтервенцію Лівії в Чаді і з цього приводу не треба підносити голосів застереження у Конгресі і заявлятись за обмеженням влади Президента.

„Немає нічого гіршого, — заявив Товер, — як висловлювати недовір'я свому власному Урядові, який не бажає зла для своєї країни чи інтересів ЗСА". Він вважає, що Америка повинна допомагати своїм приятелям у світі, бо цього вимагають моральні зобов'язання, взяті нею тоді, як формувались політичні і військові бльоки, тобто після того, як Совєтський Союз почав погрожувати іншим країнам своєю військовою силою.

Фантастичний...

(Закінчення зі стор. 2)

туристи всідають до роликових вагонів, які везуть їх до п'ятьох етапів майбутнього світу: „Світу енергії", спонзорованого нафтовою фірмою „Ексон", „Світу руху", спонзорованого фірмою „Кодак", „Світу компюторів", спонзорованого фірмою Стеррі та „Світу харчів" спонзорованого фірмою Крафт. На обводі округлої лягуни, розташовано вісім міжнародних павільйонів: Англії, Франції, Німеччини, Канади, Китаю, Італії, Мехіко та Японії. Особливо приковує око глядача святиня Мая (Мехіко), площа св. Марка у Венеції та китайська „Святиня неба" що жевріє зоряним намистом світел на фоні фльоридської ночі.

Ключова роля у перетворенні витвору уяви Волта Дісні в дійсність належала нюйоркській будівельній фірмі Тішман констракшен менаджмент, яка по завершенні побудови „Світу майбутности" на Фльориді, почала будову третього розвагово-туристичного парку в Токіо, Японія, що має стати новим причілком мосту імперії мрій Волта Дісні на Далекому Сході. Згідно з найновішими відомостями в пресі, розваговий парк в Токіо став дійсністю в квітні 1983 року.